

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Bar-Rakibin rakennuspiirtokirjoitus (in English: The Building Inscription of Bar-Rakib)

Tero, Alstola; Pakkala J.

Citation

Tero, A. (2014). Bar-Rakibin rakennuspiirtokirjoitus (in English: The Building Inscription of Bar-Rakib). In *Publications of the Finnish Exegetical Society* (pp. 209-211). Helsinki: Finnish Exegetical Society. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/44355>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/44355>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

TERO ALSTOLA

Bar-Rakibin rakennuspiirtokirjoitus

Johdanto

Samalin kuninkaan Bar-Rakibin saavutuksia ja rakennustöitä ylistävä piirtokirjoitus (= Bar-Rakib I) löydettiin Zincirlin kaivauksissa vuonna 1891. Diabaasilaattaan on kuvattu Bar-Rakib, joka pitää vasemmassa kädessään kukkaa ja osoittaa oikealla kädellään kohti sarvikypärää, iestä, ympyrään suljettua viisisakaraista tähteä, siivekästä aurinkoa ja kuuta. Nämä kuvaavat viittä jumalaa, jotka todennäköisesti ovat Hadad, Rakib-El, Resef, Samas ja kuun jumala, jonka nimeä ei ole mainittu Samalin teksteissä. Kuninkaan takana seisoo palvelija sulista tehty viuhka kädessään. Kuninkaan kuvan viereen on kaiverrettu piirtokirjoitus, joka on säilynyt erinomaisesti ja on kokonaan luettavissa.

Piirtokirjoitus on vuoden 730 eaa. tienoilta, ja se on kirjoitettu Assyrian valtakunnassa yleisesti käytetyllä aramean kielellä samalin murteen sijaan. Kirjoituksessa muistellaan Bar-Rakibin rakennustöitä, ylistetään hänen saavutuksiaan ja alleviivataan hänen uskollisuuttaan Assyrian kuninkaalle. Tämä kuningas oli Tiglatpileser III, joka hallitsi vuosina 744–727 eaa. Hän liitti Syyria-Palestiinan alueen pysyväksi osaksi Assyrian valtakuntaa, ja myös Israelin ja Juudan kuninkaat maksoivat hänelle veroa (ks. 2. Kun. 15:19–20, 29; 16:5–10). Samal oli vielä Tiglatpileserin ja Bar-Rakibin aikana Assyrian vasallivaltio, jota hallitsi paikalliseen dynastiaan kuulunut kuningas. Bar-Rakibin jälkeen ei tunneta enää muita Samalin kuninkaita, ja 600-luvun eaa. alkuun mennessä alue oli muutettu Assyrian virkamiesten hallitsemaksi provinssiksi.

AJOITUS: Noin 730 eaa.

KIELI: Aramea

KIRJOITUSMATERIAALI: Diabaasi

LÖYTÖPAIKKA: Zincirli, Turkki

NYKYINEN SIJAINTI: Istanbulin arkeologinen museo

EDITIO: KAI (2002) 216

Käännös

¹Minä olen B[ar]-Rakib, ²Panamuwan poika, Samalin kuningas, ³Tiglatpileserin, neljän ilmansuunnan herran, palvelija. ⁴Isäni uskollisuuden ja minun uskollisuuteni tähden ⁵herrani Rakib-El ⁶ja herrani Tiglatpileser asettivat minut istumaan ⁷isäni valtaistuimelle. Isäni huone ⁸uurasti kaikkia muita enemmän, ja minä juoksin ⁹herrani, Assyrian kuninkaan, vaununrenkaan vierellä ¹⁰suurten kuninkaiden keskellä, hopean herrojen ¹¹ja kullan herrojen. Otin haltuuni ¹²isäni huoneen ja tein sen paremmaksi ¹³kuin yhdenkään mahtavan kuninkaan huone. ¹⁴Veljeni, kuninkaat, kadehtivat ¹⁵sitä kaikkea hyvää, mitä minun huoneellani oli. ¹⁶Mutta isilläni, Samalin kuninkailla, ei ollut hyvää palatsia. ¹⁷Katso: Heillä oli (vain) Kilamuwan palatsi, ¹⁸ja se oli heidän talvipalatsinsa ¹⁹ja kesäpalatsinsa. ²⁰Mutta minä rakensin tämän palatsin.

Huomioita

- ² **Samalin:** Kaupunkivalttiosta ei käytetä sen perinteistä nimeä Jaudi, joka esiintyy valtakunnan aiempien kuninkaiden piirtokirjoituksissa. Nimeä Samal käytetään assyrialaisissa ja kuningas Bar-Rakibia koskevissa teksteissä.
- ³ **neljän ilmansuunnan herran:** Sanatarkka käännös olisi ”maan neljännesten herran”. Tämä Assyrian kuninkaiden itsestään käyttämä arvonimi tarkoittaa koko maailman hallitsijaa.
- ⁵ **Rakib-El:** ”El-jumalan vaununajaja”, Samalin kuningasdynastian jumalallinen suojelija. Bar-Rakib tarkoittaa Rakibin poikaa.

- ⁸ **uurasti:** Voidaan kääntää myös ”hyötyi”. Lause kuvaa vasallikuninkaan uskollista suhdetta Assyrian kuninkaaseen.
- ⁹ **vaununrenkaan vierellä:** Viitanee Assyrian kuninkaan sotavaunujen rinnalla taistelevaan vasallikuninkaaseen (vrt. Panamuwa II, rivi 13).
- ^{10–11} **hopean herrojen ja kullan herrojen:** Viittaa kuninkaiden vaurauteen.
- ¹² **isäni huoneen:** Sana *byt* voi tarkoittaa tässä hallitsijasukua tai palatsia. Tekstin kokonaisuuden huomioiden kyseessä on tarkoituksellinen sanaleikki, jossa rivit 12–15 kertovat hallitsijasuvusta, ja puhe kääntyy palatseihin vasta tekstin jälkiosassa.
- ¹⁷ **Kilamuwa:** Samalin kuningas 800-luvun jälkipuoliskolla eaa.

Kirjallisuutta

Gibson, John C. L.

1975 *Textbook of Syrian Semitic Inscriptions 2. Aramaic inscriptions*. Oxford: Oxford University Press.

Tropper, Josef

1993 *Die Inschriften von Zincirli. Neue Edition und vergleichende Grammatik des phönizischen, sam'alischen und aramäischen Textkorpus*. ALASP 6. Münster: Ugarit-Verlag.

Wartke, Ralf-Bernhard

2005 *Sam'al. Ein aramäischer Stadstaat des 10. bis 8. Jhs. v. Chr. und die Geschichte seiner Erforschung*. Mainz am Rhein: Philipp von Zabern.

Younger, K. Lawson Jr.

1986 “Panammuwa and Bar-Rakib: Two Structural Analyses.” *JANES* 18, 91–103.